

Prezentacja Programu Funkcjonalno-Użytkowego 20.10.2022

Zarząd Budynków
Komunalnych
w Krakowie

Muzeum
Inżynierii
i Techniki

Muzeum Krakowa
Muzeum Podgórze

Fot. Ze zbiorów NAC

Fort nr 31 św. Benedykt

W p r o w a d z e n i e

U w a r u n k o w a n i a

C e l e

K o n c e p c j a

P o d s u m o w a n i e

Plan prezentacji

Wprowadzenie

Uwarunkowania

Cele

Koncepcja

Podsumowanie

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Wprowadzenie

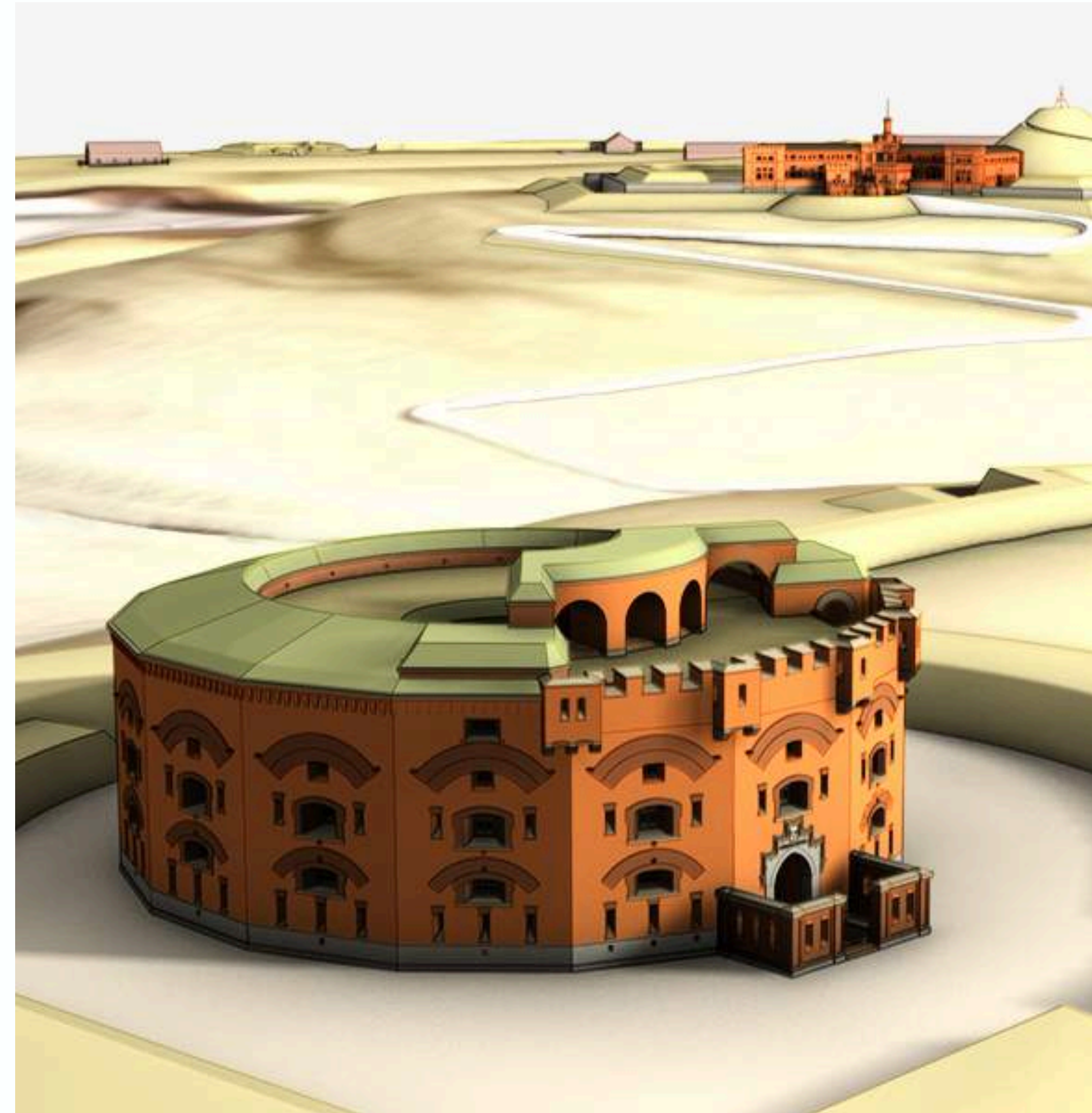

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Historia.

Fort nr 31 "Św. Benedykt" (nazwa wywodzi się od pobliskiego kościółka) jest **jedynym zachowanym** spośród pierwszych trzech, murowanych dzieł obronnych przyczółka podgórskiego dawnej Twierdzy Kraków. Fort, wraz z bliźniaczym nr 32 „Krzemionki”, zbudowano w latach 1856-57 w oparciu o formułę wieży artyleryjskiej. Wieże takie spotykane są w wielu twierdzach europejskich, jednak fort krakowski uchodzi za jeden z najlepiej zachowanych obiektów tego typu. Jego unikalna wartość jako zabytku sztuki fortyfikacyjnej jest nie do przecenienia.

Rys. P. Opaliński

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Stan obecny.

Przez wiele lat fort był użytkowany w niewłaściwy sposób, niezgodnie z przeznaczeniem, czy rangą zabytku. Adaptacja na cele mieszkalne spowodowała postępującą degradację z zaburzeniem pierwotnego układu funkcjonalnego. Brak bieżących remontów lub rac zabezpieczających spowodowany był chronicznym brakiem funduszy, a także małym zainteresowaniem ze strony ciągle zmieniających się lokatorów. Od roku 1984 nie zamieszkały i nie pilnowany, padł ofiarą grabieży, dewastacji i niszczącej działalności sił przyrody.

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Program funkcjonalno- użytkowy.

Określa wymagania i oczekiwania zamawiającego dotyczące zadania budowlanego (wymagania techniczne, ekonomiczne, materiałowe, funkcjonalne i architektoniczne). Stanowi podstawę ustalania planowanych kosztów prac projektowych i robót budowlanych, przygotowania oferty oraz wykonania prac projektowych.

PFU

Cykl życia obiektu

130

Zbudowany 165 lat temu,
pełnił funkcje obronne,
potem koszarowe i mieszkalne

35

Od ponad 35 lat
nieużytkowany
i niedostępny

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Uwarunkowania

Uwarunkowania konserwatorskie.

Fort został wpisany na listę zabytków nieruchomych województwa małopolskiego decyzją z dnia 29 czerwca 1989 r., pod numerem A-808.

Nie przewiduje się rozbudowy i nadbudowy obiektu. Fort zostanie przystosowany do nowej funkcji przy zachowaniu jego charakteru, struktury i układu pomieszczeń.

Wybitne
dzieło
techniki
i myśli
inżynierskiej

Wyniki

W okresie od 27 września do 22 października 2021 r. Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa przeprowadził konsultacje społeczne dotyczące zagospodarowania Fortu nr 31 „św. Benedykt”.

Zebrano ponad 500 ankiet, odbyły się dwa spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i spacer badawczy po forcie. Zgodnie z opublikowanym raportem, podsumowującym wyniki i wskazującym propozycje rozwiązań, najważniejsze wnioski z konsultacji to:

Fort św. Benedykt

Program
Funkcjonalno-Użytkowy

1. Uszanowanie, wyeksponowanie oraz troska o wartość i znaczenie historyczno-architektoniczne obiektu.
2. Fort „Św. Benedykta” powinien pozostać własnością publiczną (Gminy Miejskiej Kraków).
3. Powinien zostać ustanowiony „lider” – instytucja publiczna opiekująca się obiektem oraz jego użytkowaniem w przyszłości.
4. Przyszłe funkcje obiektu powinny odpowiadać na potrzeby społeczności.
5. Fort powinien być miejscem otwartym i dostępnym. Przyszłe funkcje obiektu powinny zakładać jego dostępność dla lokalnej społeczności oraz osób przyjezdnych.
6. Minimalizm i uszanowanie otoczenia społeczno-krajobrazowego. Należy wziąć pod uwagę apele mieszkańców dotyczące powstrzymania się od generowania nadmiernego, dodatkowego ruchu wokół obiektu.
7. Nowoczesna multi-funkcjonalność. Fort w przyszłości nie powinien się ograniczać do jednej, dominującej funkcji.
8. Kwestia zieleni i jej ewentualnego ograniczenia celem wyeksponowania fortu powinna być przedyskutowana ponownie, po przeprowadzeniu jej inwentaryzacji.
9. Całość projektu powinna odpowiadać zasadzie *“Primum non nocere”* – “Przede wszystkim nie szkodzić!”

Pełna treść raportu dostępna pod adresem: http://obywatelski.krakow.pl/konsultacje_spoeczne_-_zakonczone/253955,2149,komunikat,s.html

**Konsultacje
społeczne**

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

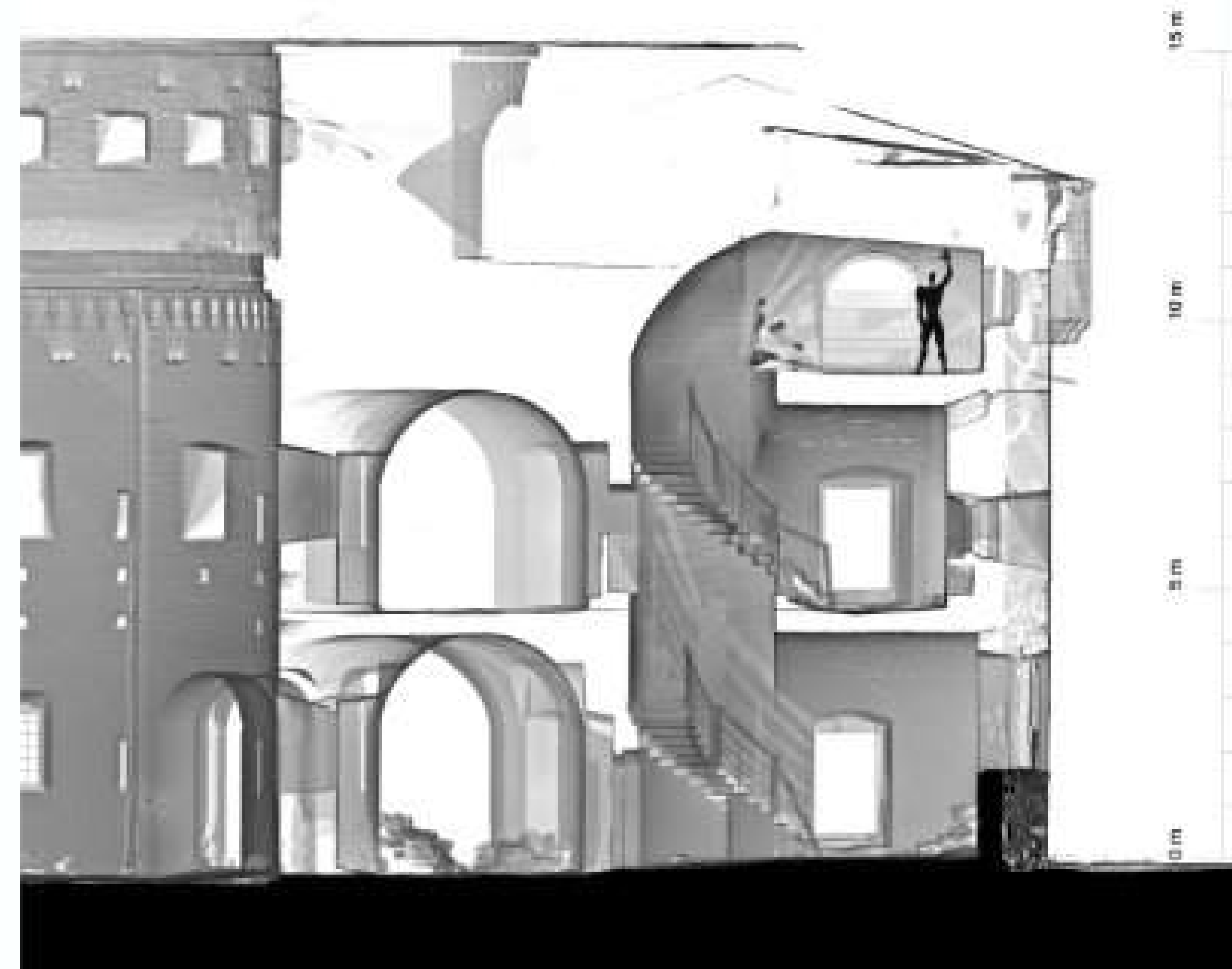
Cele

Podstawy

**maksymalne poszanowanie dla
struktury i formy,
dostępność,
ekologia,
bezpieczeństwo użytkowania,
bezpieczeństwo pożarowe.**

Klatka schodowa
Przekrój

**Efekty
kulturalne,
edukacyjne,
społeczne.**

1. Udostępnienie dziedzictwa

Obiekt o funkcji użyteczności publicznej; planowane jest wydzielenie kawiarni, a więc miejsca publicznego z praktycznie nieograniczonym dostępem.

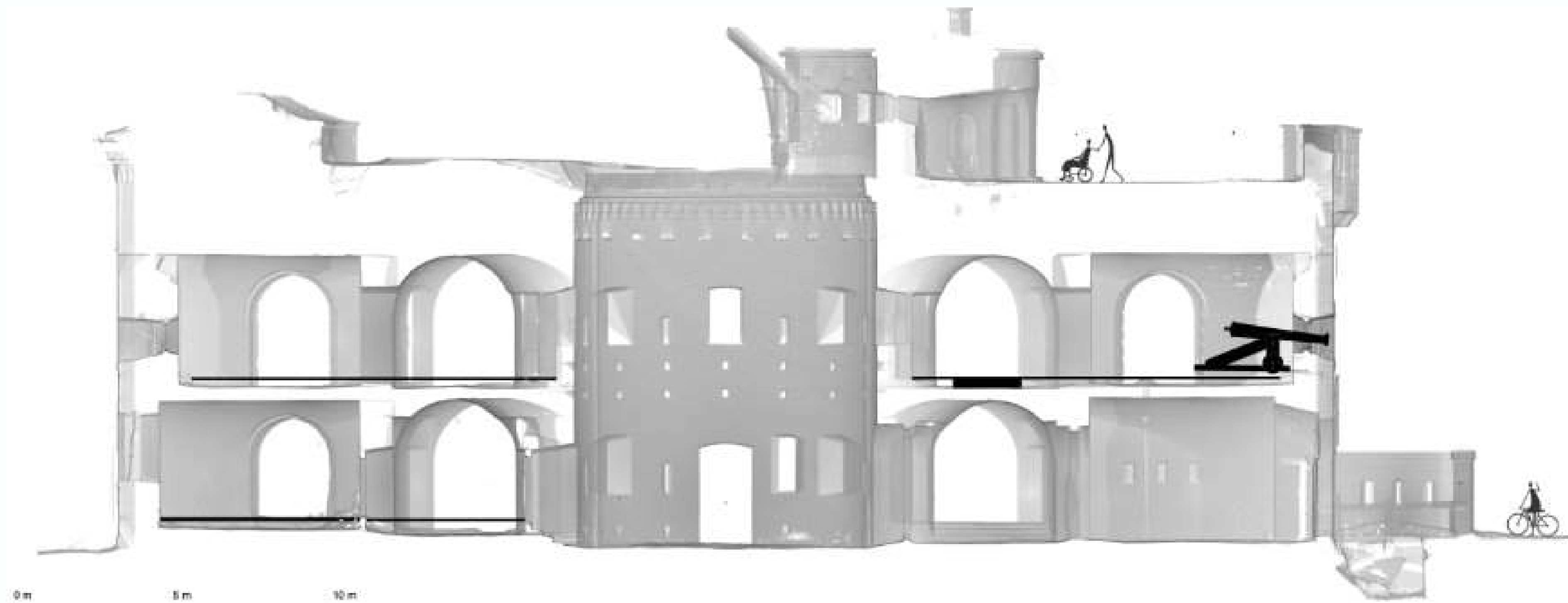
2. Strefy autoekspozycji

Autoekspozycja obiektu z dostępem publicznym (np. pomieszczenie dawnych ustępów, klatka schodowa, kazamata nad sienią bramy z rekonstrukcją armaty).

3. Działalność podstawowa

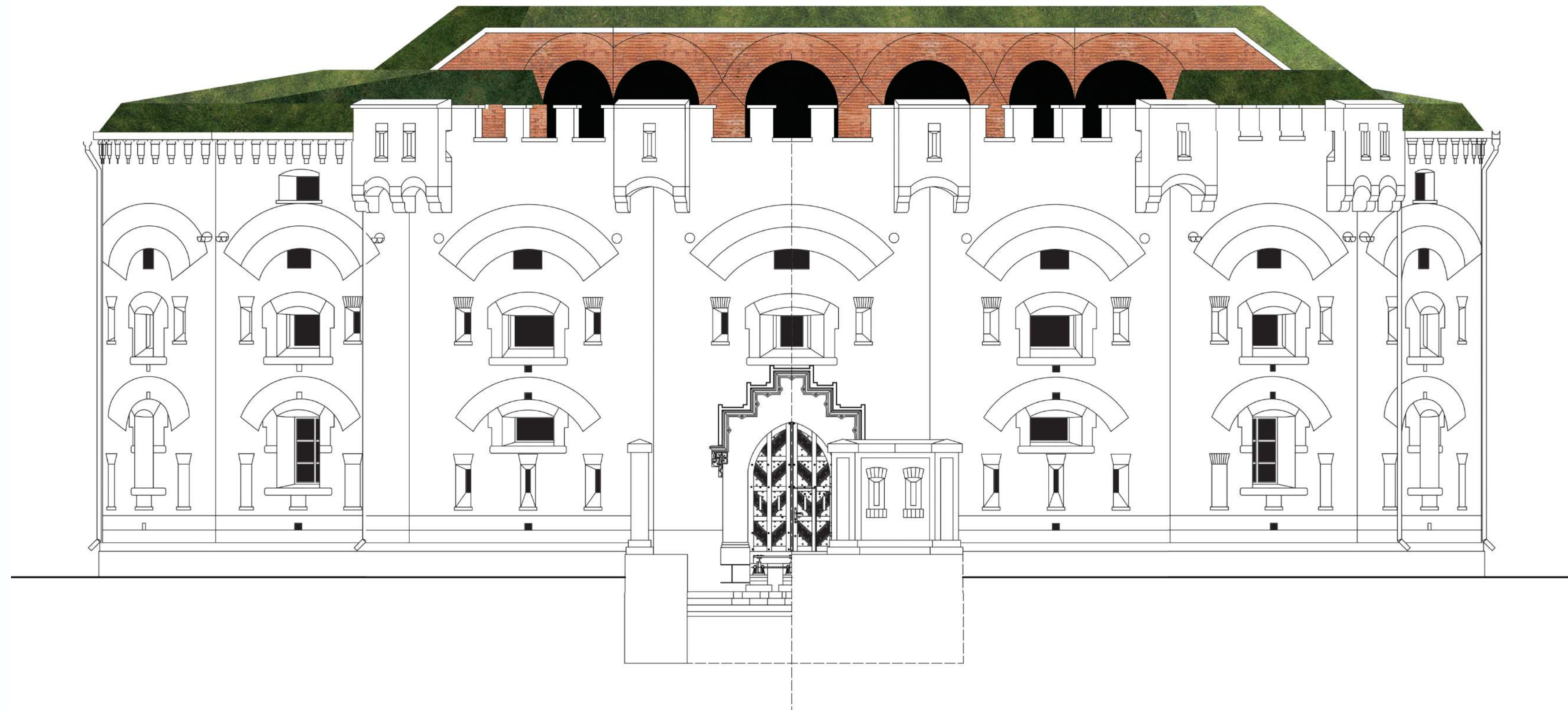
Remont i adaptacja obiektu z przeznaczeniem na centrum edukacji dla dzieci i młodzieży w zakresie nauk ścisłych – technicznych (matematyka, fizyka, itp.) prowadzone odpłatnie przez Muzeum Inżynierii i Techniki w Krakowie.

Analiza dostępności obiektu określi tzw. ścieżkę dostępu do podstawowych funkcji użytkowych, uwzględniając potrzeby użytkowników z ograniczoną mobilnością i percepcją.

Dostępność.

Zakładane efekty w zakresie zabezpieczenia, konserwacji i restauracji substancji zabytkowej, oraz rekonstrukcje.

Struktura i forma.

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

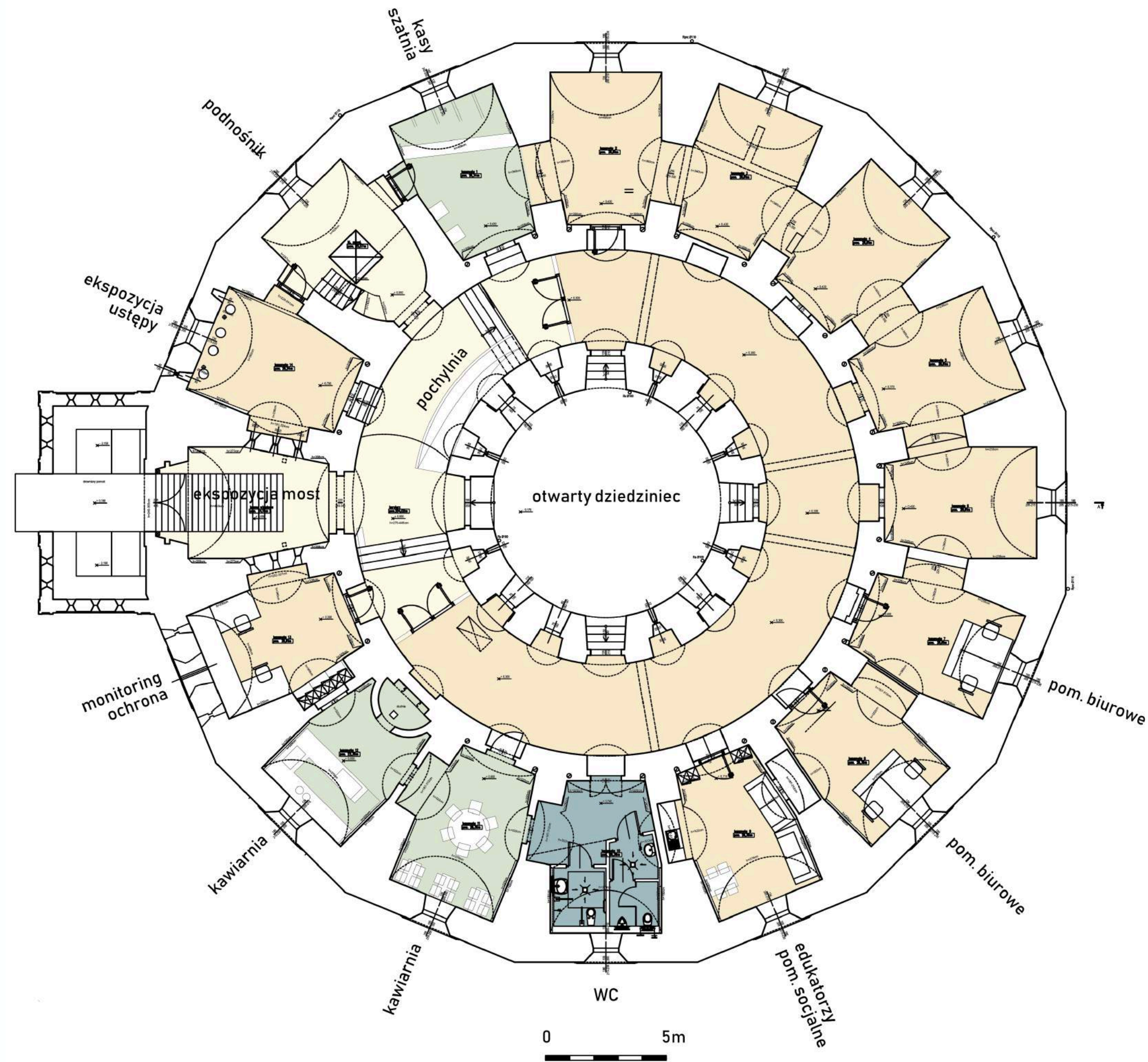
Koncepcja

To układ przestrzenny
obiektu zabytkowego
przesądza o możliwości
wpisania nowej funkcji,
a nie odwrotnie!

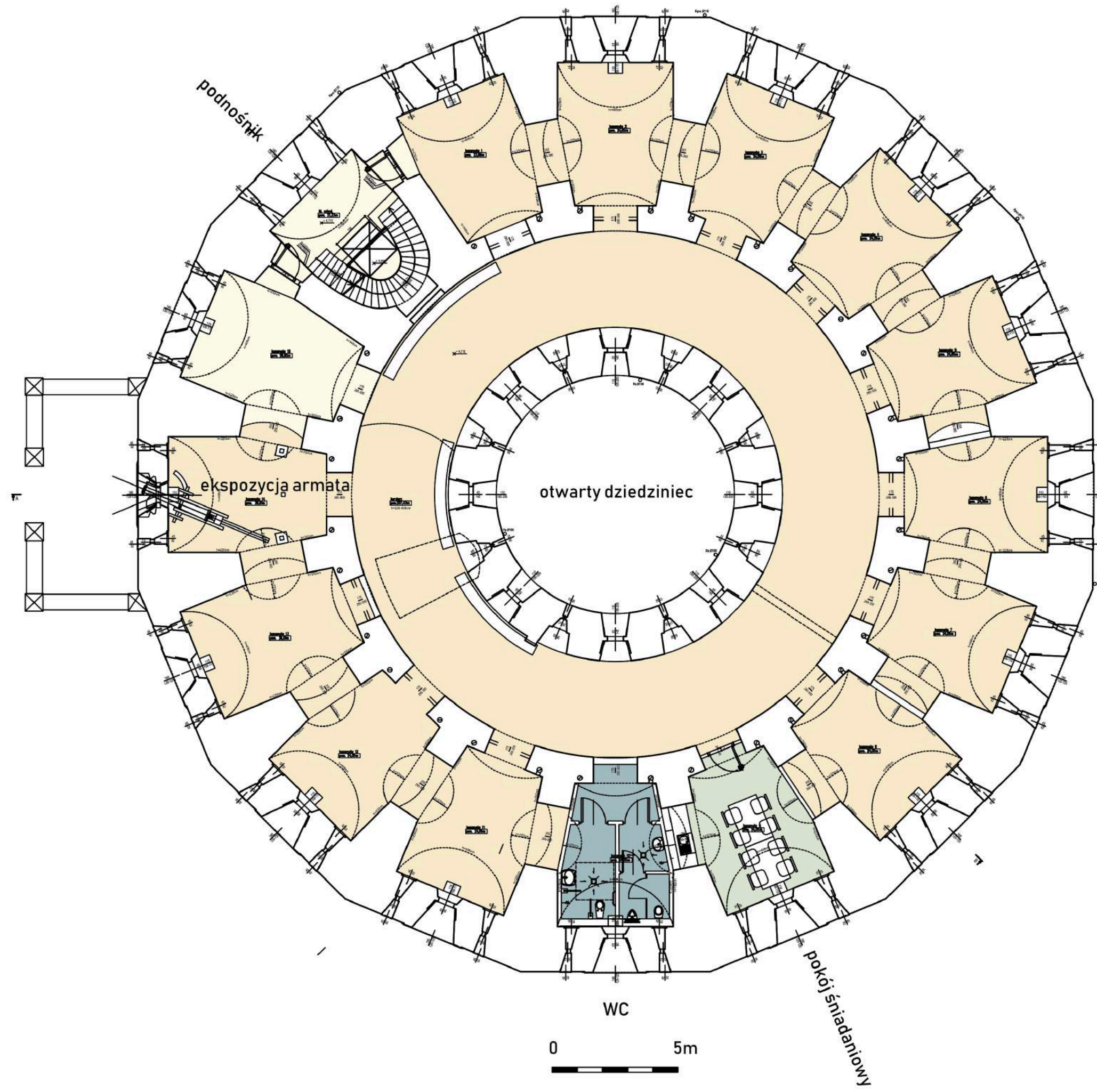
Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Konceptcja aranżacji parteru.

W zakresie funkcji poszczególnych przestrzeni przewidziane jest miejsce na kawiarnię na parterze, toalety oraz autoekspozycję (głównie sale z zachowanymi oryginalnymi elementami wyposażenia, np. żeliwne miski ustępowe) i komunikację oraz na podstawową działalność obiektu, tj. *centrum edukacyjne* dla dzieci i młodzieży w zakresie nauk ścisłych.

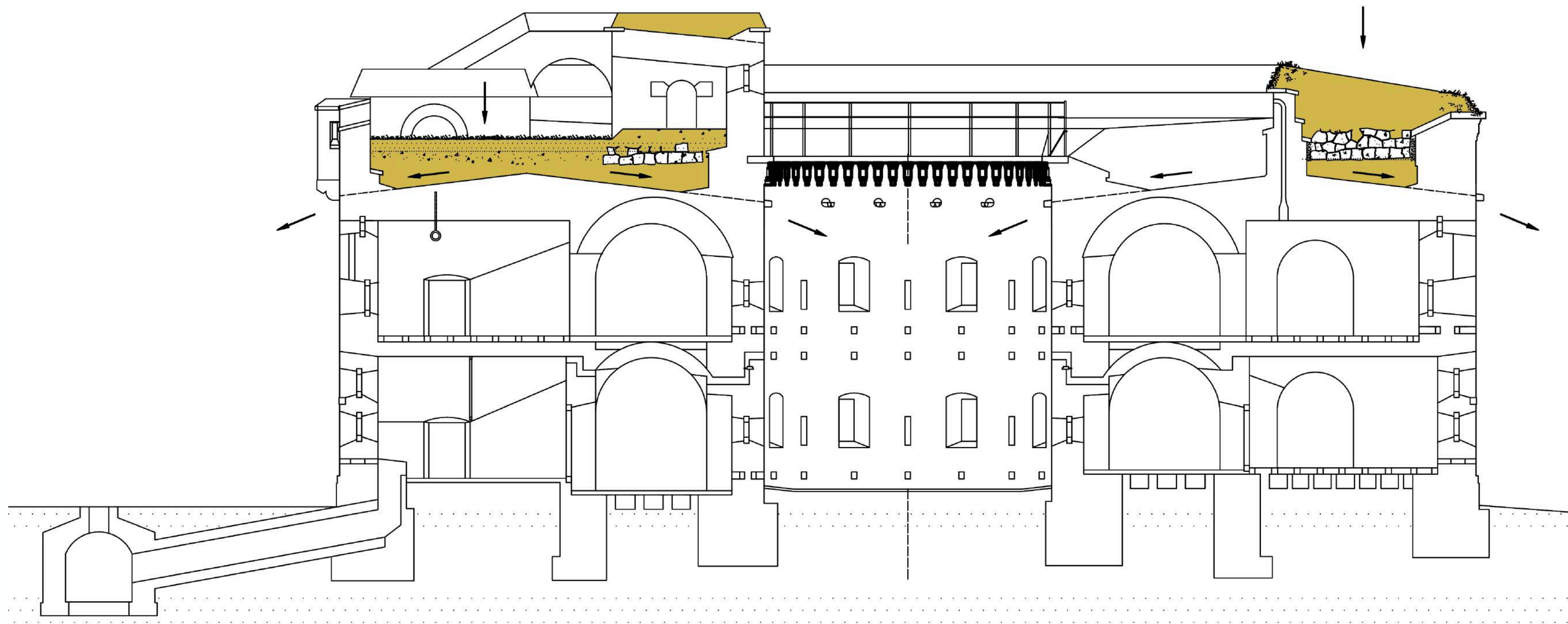
Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

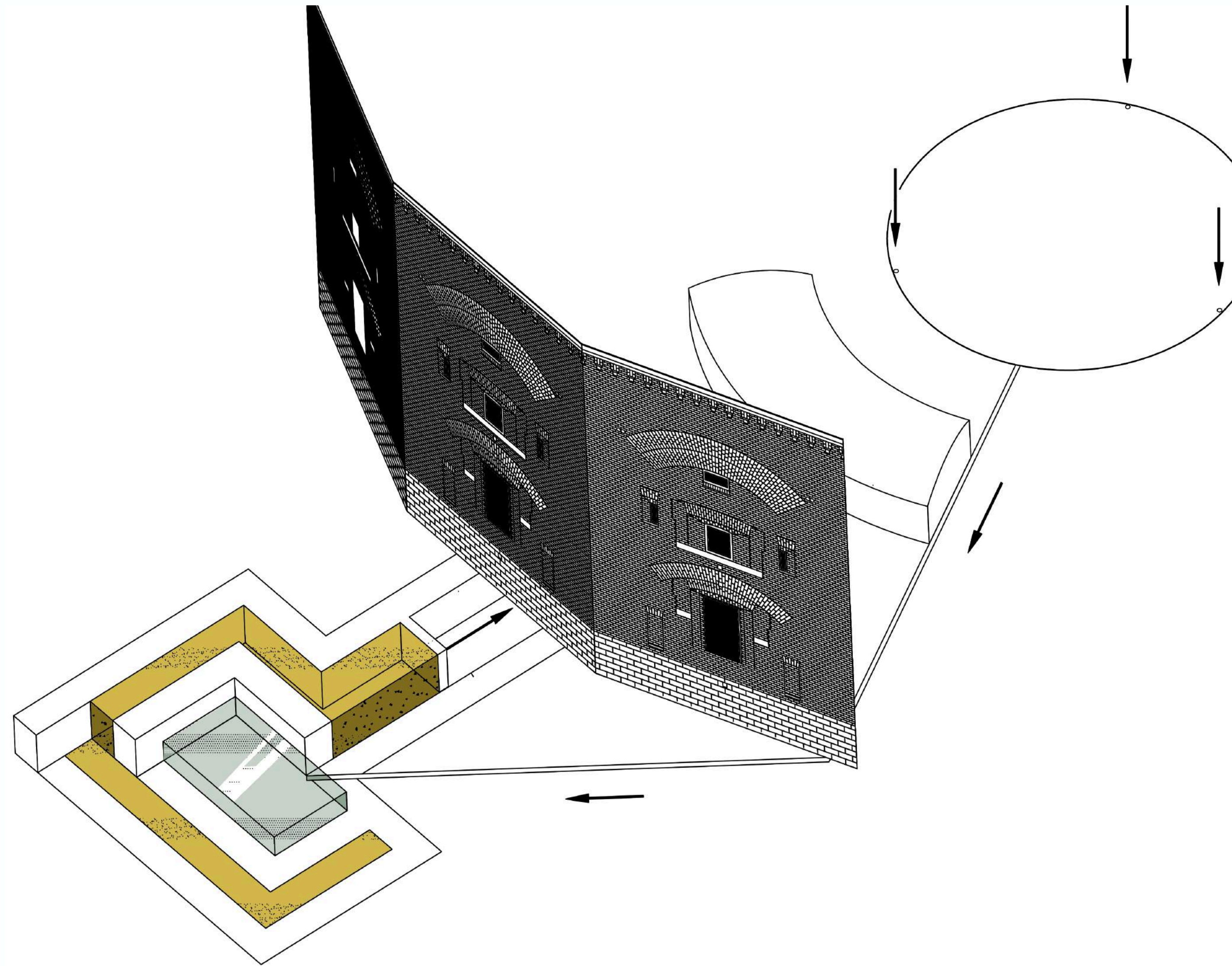
Koncepcja aranżacji piętra.

Przyjęto wykorzystanie istniejącej klatki schodowej, bez dobudowy innych dróg komunikacji pionowej. W duszy istniejącej klatki schodowej przewiduje się budowę platformy-podnośnika dla osób niepełnosprawnych. Zniesienie ograniczenia dostępności zwiększa użyteczność budynku i przedłuża jego żywotność, zwłaszcza w kontekście starzejącego się społeczeństwa. Niezgodności wynikające z braku spełnienia wymagań przepisów techniczno-budowlanych należy usankcjonować poprzez opracowanie ekspertyzy technicznej z zakresu ochrony ppoż. + uzgodnienie w KW PSP w Krakowie.

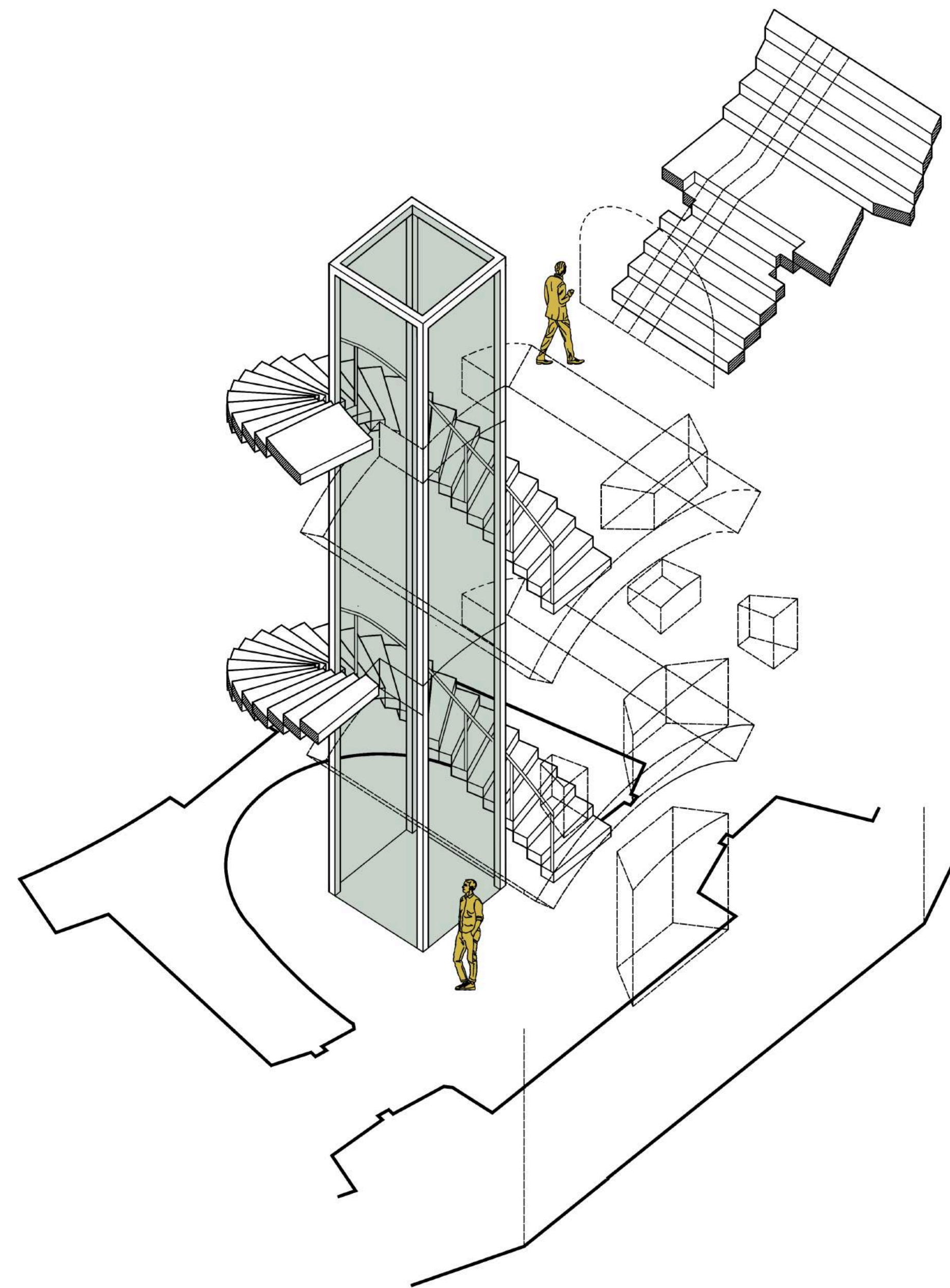
Odtworzenie ziemnego nasypu – to zarówno powrót do historycznego rozwiązania, jak i wpisanie się w nowe trendy architektury przyjaznej środowisku – „zielone dachy” zwiększające retencję i spowalniające odpływ.

Ekologia.
Wykorzystanie wody
deszczowej jako
„wody szarej” dla
potrzeb socjalnych,
z zastosowaniem
historycznej cysterny
i systemu filtrów.

Dostępność.
Szyb podnośnika
w duszy klatki
schodowej.

Ekspozycja

Kluczowe elementy dla ekspozycji reliktyw architektury obronnej to ich czytelność, spójność i atrakcyjność dla możliwie szerokiej grupy odbiorców. Przydatna forma trójwymiarowej rekonstrukcji, np. pełnoskalowy model gładkolufowej armaty fortecznej na łożu drewnianym, fortecznym.

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

P F U

Dane liczbowe		
Kubatura	16 315	[m ³]
Powierzchnia zabudowy	1 190,04	[m ²]
Powierzchnia działki	7 884,00	[m ²]
Powierzchnia piwnicy	36,16	[m ²]
Powierzchnia parteru	619,92	[m ²]
Powierzchnia 1. piętra	597,71	[m ²]
Powierzchnia 2. piętra	26,67	[m ²]
Powierzchnia nieużytkowa	347,01	[m ²]
Powierzchnia użytkowa	1 280,46	[m ²]

Wskaźniki powierzchniowo- kubaturowe.

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Szacunkowy koszt netto inwestycji.

Koszty opracowania dokumentacji
projektowej: **935 000 zł**

Wykonanie prac konserwatorskich
elewacji, remont wnętrz: **2 250 000 zł**

Montaż stolarki okiennej i drzwiowej,
montaż podnośnika dla osób
niepełnosprawnych, wyposażenie
w instalacje sanitarne, elektryczne
i teletechniczne: **10 970 000 zł**

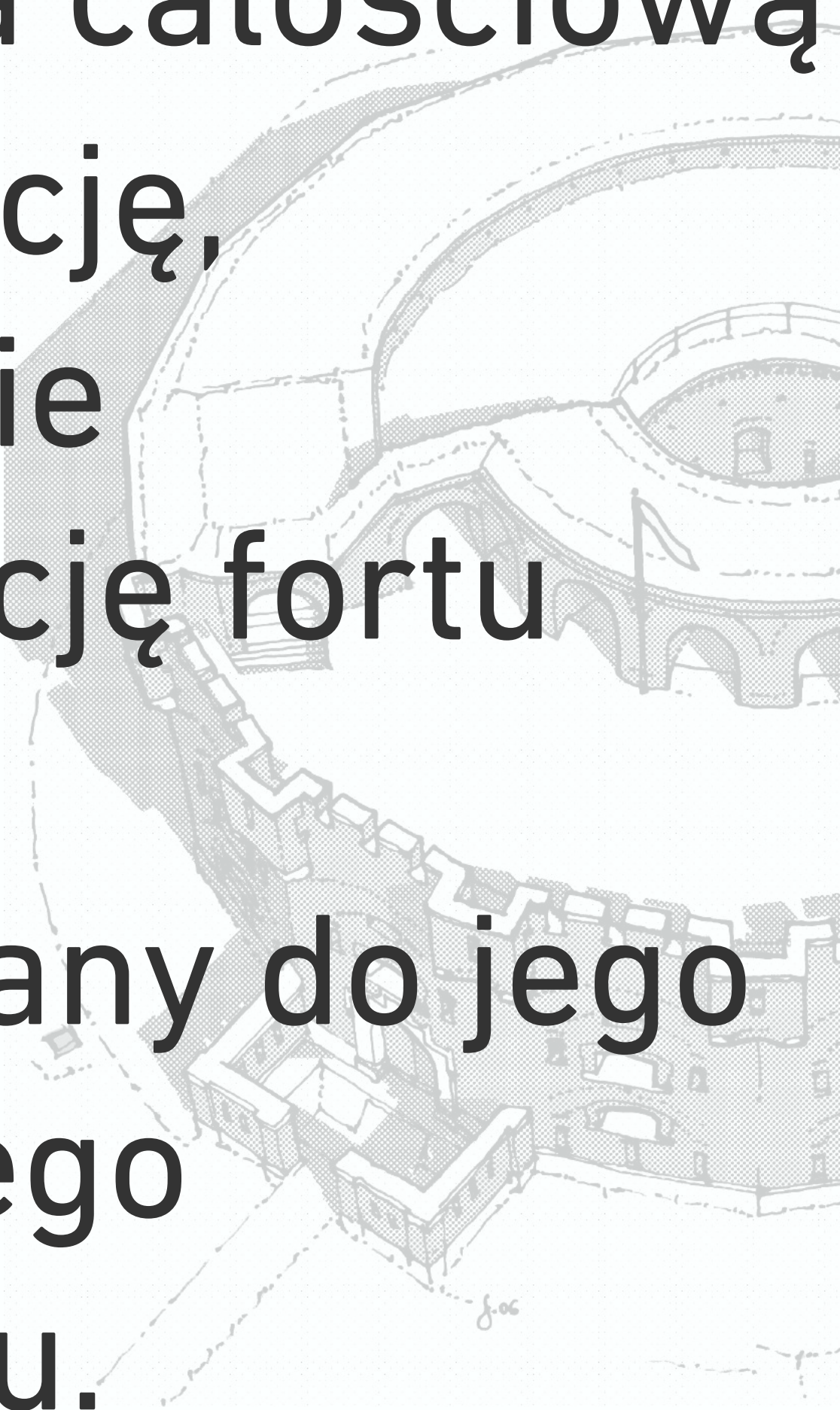
14 155 000 zł

Fort św. Benedykt
Program
Funkcjonalno-Użytkowy

Podsumowanie

**Szansa na całościową
rewitalizację,
a następnie
eksploatację fortu
w sposób
dostosowany do jego
unikatowego
charakteru.**

1. Chłonność adaptacyjna

Projekt daje gwarancję wprowadzenia funkcji mało inwazyjnej, z maksymalnym poszanowaniem dla struktury i formy zabytkowego fortu wieżowego.

2. Stały użytkownik

Realizacja projektu przewiduje również wprowadzenie wiarygodnego, instytucjonalnego użytkownika – Muzeum Inżynierii i Techniki w Krakowie.

To rękojmia właściwej eksploatacji, nadzoru i użytkowania zabytku po zakończeniu inwestycji.

3. Przywrócenie do życia

Jeden z najważniejszych celów to przywrócenie obiektu do użytkowania, umożliwienie dostępu publicznego mieszkańcom dzielnicy, Krakowa i turystom.

Filip Suchoń
dr inż. arch.

Jednostka projektowa:
Filip Suchoń Architekt
ul. Bochenka 18/57
30-693 Kraków
tel. +48 505 035 550

Branża architektoniczna:
dr inż. arch. **Filip Suchoń** (nr upr. MPOIA/008/2007, MP-1302)

Branża konstrukcyjna:
mgr inż. **Jacek Rezulski** (nr upr. Wa-333/93)

Założenia ochrony ppoż.:
mgr inż. **Henryk Łoza**

Konsultacje:
dr inż. arch. **Krzysztof Wielgus** (ICOMOS)

Program funkcjonalno-użytkowy

Zagospodarowanie fortu nr 31 "św. Benedykt" w Krakowie

ul. Porucznika Stawarza 29, działka nr ewid. 569/ 15, obręb P-13, jedn. ewid. PODGÓRZE

Investor

Gmina Miejska Kraków
Zarząd Budynków Komunalnych

ul. Czerwieńskiego 16
31-319 Kraków

Data opracowania
Sierpień 2022

Niniejsze opracowanie jest dziełem w rozumieniu Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 roku i podlega prawnej ochronie.